

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ 1833 ΩΣ ΤΟ 1909

A. ΚΛΕΙΣΤΕΣ Ή ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (ενδεικτικά παραδείγματα)

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Το Συμβούλιο αντιβασιλείας, το οποίο συνόδευσε τον Όθωνα στην Ελλάδα, είχε διοριστεί από:
 - α) τις Προστάτιδες Δυνάμεις
 - β) τον πατέρα του Όθωνα, βασιλιά της Βαυαρίας, Λουδοβίκο Α΄
 - γ) εκλεγμένη επιτροπή των Ελλήνων
 - δ) από την Ε΄ Εθνοσυνέλευση

2. Το βασικό οργανωτικό έργο της αντιβασιλείας οφείλεται στον καθηγητή Μάουρερ, ο οποίος:
 - α) διαίρεσε το κράτος σε δέκα νομούς και 42 επαρχίες, των οποίων οι διοικητές θα διορίζονταν από το κράτος
 - β) ασχολήθηκε με τα οικονομικά του κράτους και άλλαξε τον τρόπο άμεσης φορολογίας
 - γ) ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την οργάνωση της δημόσιας εκπαίδευσης και την παραγωγή σημαντικού νομοθετικού έργου
 - δ) δημιούργησε νέα στρατιωτικά σώματα αποτελούμενα από βαυαρούς μισθοφόρους, αποκλείοντας συγχρόνως από τις τάξεις του στρατού τους έλληνες αγωνιστές

3. Στις 3 Σεπτεμβρίου 1843 το Συμβούλιο της Επικρατείας συνέταξε μια αναφορά προς το βασιλιά ζητώντας:
 - α) να ανατεθεί στον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο η πρωθυπουργία
 - β) να σταματήσει η επέμβαση των ξένων δυνάμεων στα εσωτερικά της Ελλάδας
 - γ) να ψηφιστεί Σύνταγμα
 - δ) να αλλάξει το φορολογικό σύστημα

4. Το Ανατολικό Ζήτημα ήταν ουσιαστικά ο αγώνας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων για εκμετάλλευση προς όφελός τους της αδυναμίας του σουλτάνου και για επικράτηση στην ευαίσθητη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Τον 19ο αιώνα το Ανατολικό Ζήτημα επανήλθε στην επικαιρότητα:
 - α) το 1843 όταν ο ελληνικός λαός ξεσηκώθηκε ζητώντας Σύνταγμα
 - β) το 1853 με την έκρηξη του πολέμου μεταξύ της Ρωσίας και της Τουρκίας και την επέμβαση των αγγλογαλλικών δυνάμεων υπέρ της Τουρκίας

- γ) το 1862 με την εκθρόνιση του Όθωνα
 - δ) με τις εκλογές του 1859 και την είσοδο στη βουλή φιλελεύθερων πολιτικών που είχαν αντιδυναστικές ιδέες
- 5.** Η ανάπτυξη της Μεγάλης Ιδέας ήταν αποτέλεσμα:
- α) της επιρροής των Μεγάλων Δυνάμεων
 - β) της απογοήτευσης που δοκίμασαν οι εντός και εκτός του βασιλείου Έλληνες από το γεγονός ότι μεγάλα τμήματα του Ελληνισμού δεν συμπεριλαμβάνονταν στο νέο ανεξάρτητο κράτος
 - γ) της πολιτικής της αντιβασιλείας
 - δ) της προπαγάνδας ορισμένων από τους Έλληνες των παροικιών που είχαν πολιτικές φιλοδοξίες
- 6.** Με τη συνθήκη του Λονδίνου:
- α) η Κρήτη ενώνεται με την Ελλάδα
 - β) ο Όθων αναγκάζεται να απολύσει τον Άρμανσμπεργκ, “αρχιγραμματέα της επικρατείας”
 - γ) οι Δυνάμεις αφαιρούν την Κρήτη από τον Μωχάμετ Άλυ και την επιδικάζουν στο σουλτάνο
 - δ) η Ελλάδα επωφελείται από τις ευνοϊκές συνθήκες και επεκτείνει τα σύνορά της
- 7.** Μετά τα γεγονότα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 ο Όθωνας αναγκάζεται:
- α) να παραιτηθεί από το θρόνο
 - β) να προκηρύξει εκλογές με σκοπό την επεξεργασία και την ψήφιση Συντάγματος
 - γ) να διορίσει πρωθυπουργό τον Δημήτριο Καλλέργη
 - δ) να σχηματίσει οικουμενική κυβέρνηση χωρίς την υποχρέωση ψήφισης Συντάγματος
- 8.** Ο Κριμαϊκός πόλεμος τελείωσε το 1856 με τη συνθήκη των Παρισίων με την οποία:
- α) αποφασίστηκε η διαίρεση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας
 - β) αποφασίστηκε από την Αγγλία και τη Γαλλία να υποστηρίξουν τη Ρωσία
 - γ) επικυρώθηκε από την Αγγλία και τη Γαλλία το δόγμα περί ακεραιότητας της Τουρκίας
 - δ) η Τουρκία ηττήθηκε και δέχθηκε τους όρους της Ρωσίας

9. Το Σύνταγμα του 1844 καθιέρωσε ως πολίτευμα της Ελλάδας:
- α) την απόλυτη μοναρχία
 - β) τη συνταγματική μοναρχία
 - γ) την προεδρευόμενη δημοκρατία
 - δ) την κοινοβουλευτική δημοκρατία
10. Με την αρχή της “δεδηλωμένης” (1875) είναι απαραίτητο:
- α) ο βασιλιάς να δηλώνει την εμπιστοσύνη του στη βουλή
 - β) η κυβέρνηση να δηλώνει την εμπιστοσύνη της στο βασιλιά
 - γ) η βουλή να δηλώνει την εμπιστοσύνη της στην κυβέρνηση
 - δ) ο βασιλιάς και η βουλή να δηλώνουν την εμπιστοσύνη τους στην κυβέρνηση
11. Η Αγγλία με την παραχώρηση της Επτανήσου στην Ελλάδα το 1864 αποκόμιζε κέρδη για την πολιτική της:
(Να επιλέξετε τη σωστή τριάδα:,,)
- α) διατηρούσε το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το λιμάνι της Κέρκυρας ως ναύσταθμο των πλοίων της
 - β) απαλλασσόταν από τη διοίκηση των νησιών, στα οποία η επιβολή της τάξης, της κόστιζε ήδη πολλά
 - γ) επανέφερε την ηρεμία στην Ανατολική Μεσόγειο κατευνάζοντας τους Έλληνες, οι οποίοι υπέβαλαν αίτημα να παραχωρηθεί στην Ελλάδα η Κωνσταντινούπολη
 - δ) προικοδοτούσε το νέο βασιλιά, του οποίου την αφοσίωση κέρδιζε προκαταβολικά, δεσμεύοντας ταυτόχρονα και τη μελλοντική πολιτική του
 - ε) κέρδιζε την ευγνωμοσύνη του Ελληνικού λαού, ο οποίος έβλεπε με δυσπιστία την αγγλική πολιτική ιδίως μετά την κατοχή του Πειραιά (1854-1857)
- στ) ήθελε να έχει κυρίως σχέσεις με τον νέο βασιλιά, ο οποίος προερχόταν από την Αγγλία

Ερωτήσεις αντιστοίχισης

Να γράψετε, στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης. (Σε κάθε δεδομένο της Α' στήλης αντιστοιχεί ένα μόνο από τα δεδομένα της Β' στήλης).

1. Το έργο της Αντιβασιλείας

Α.	Β.
1. ____ Ο κόμης Άρμανσπεργκ	α. ανέλαβε τη διαχείριση των οικονομικών
2. ____ Ο καθηγητής Μάουρερ	β. ανέλαβε τη γενική εποπτεία του κράτους και την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής
3. ____ Ο υποστράτηγος Χάυντεκ	γ. ανέλαβε την οργάνωση της εσωτερικής διοίκησης
	δ. ανέλαβε την οργάνωση του στρατού
	ε. επιφορτίστηκε με τη διοργάνωση της δικαιοσύνης, της παιδείας, της εκκλησίας
	στ. ανέλαβε τη διευθέτηση του προβλήματος των εθνικών κτημάτων

2. Το έργο της Αντιβασιλείας

Α.΄	Β.΄
1. ___ Θεόκλητος Φαρμακίδης	α. με την ενηλικίωση του Όθωνα (20 Μαΐου 1835) διορίζεται αρχικαγκελάριος
2. ___ Χάυντεκ	β. θέτει τις βάσεις της οργάνωσης της δημόσιας εκπαίδευσης
3. ___ Αναστάσιος Πολυζωΐδης	γ. νομοθέτησε τη διανομή των εθνικών κτημάτων στους αγρότες
4. ___ Κόμης Άρμανσπεργκ	δ. ήταν ο εμπνευστής της Μεγάλης Ιδέας
	ε. απολύει από το στρατό όλους τους αγωνιστές
	στ. συμβάλλει στο διοικητικό χωρισμό της ελληνικής εκκλησίας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο
	ζ. αντιδρά, ως πρόεδρος του δικαστηρίου, μαζί με το δικαστή Γεώργιο Τερτσέτη στην καταδίκη των Κολοκοτρώνη και Πλαπούτα

3. Μορφές που επηρέασαν την πορεία του ελληνικού κράτους κατά το β΄ μισό του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα

Α.	Β.
<p>1. ___ Μαρίνος Αντύπας</p> <p>2. ___ Χαρίλαος Τρικούπης</p> <p>3. ___ Αλέξανδρος Κουμουνδούρος</p> <p>4. ___ Θεόδωρος Δηλιγιάννης</p> <p>5. ___ Ίων Δραγούμης</p> <p>6. ___ Παύλος Μελάς</p>	<p>α. ως πρωθυπουργός προσπάθησε να αστικοποιήσει την οικονομία, ενώ επέβαλε στο βασιλιά την αρχή της “δεδηλωμένης”</p> <p>β. αντιπροσώπευε την παράδοση, δεν είχε ουσιαστικά πρόγραμμα ως πρωθυπουργός, ενώ η κυβέρνησή του ευθύνεται για την ήττα στον πόλεμο του 1897</p> <p>γ. υπήρξε ο εμπνευστής των Θεσσαλών αγροτών στους αγώνες τους εναντίον των τσιφλικιάδων στις αρχές του 20ου αιώνα</p> <p>δ. υπήρξε πολλές φορές πρωθυπουργός και ήταν ο πρώτος ηγέτης που διαμόρφωσε πρόγραμμα εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής με σαφείς στόχους</p> <p>ε. ως αξιωματικός του ελληνικού στρατού ανέλαβε την αρχηγία των ελληνικών σωμάτων που δρούσαν στη Μακεδονία, όπου και σκοτώθηκε</p> <p>στ. ως μητροπολίτης Καστοριάς εμπύχωνε τους Έλληνες για να οργανώσουν την αντίστασή τους στη Μακεδονία</p> <p>ζ. του ανατέθηκε η αρχηγία του Στρατιωτικού Συνδέσμου, ο οποίος οργάνωσε κίνημα τον Αύγουστο του 1909</p> <p>η. υπήρξε πρόξενος της Ελλάδας στο Μοναστήρι και βοήθησε σημαντικά στην οργάνωση της ελληνικής αντίστασης στη Μακεδονία στις αρχές του 20ου αιώνα</p>

4. Τα σύνορα του Ελληνικού Κράτους

A.	B.
1. ___ 1832	α. προσάρτηση Επτανήσων
2. ___ 1864	β. η συνοριακή γραμμή Παγασητικού-Αμβρακικού
3. ___ 1881	γ. προσάρτηση της Θεσσαλίας
	δ. προσάρτηση της Θεσσαλίας (εκτός από την περιοχή της Ελασσόνας) και της περιοχής της Άρτας
	ε. ένωση των νησιών του ανατολικού Αιγαίου

Να γράψετε, στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης.

5. Τα Συντάγματα του 1844 και του 1864

A.	B.
1. ___ ήταν σαφώς δημοκρατικό	α. Σύνταγμα του 1844
2. ___ όριζε ως πολίτευμα τη συνταγματική μοναρχία και αποδεχόταν τη μοναρχική αρχή	
3. ___ όριζε ως πολίτευμα τη βασιλευομένη δημοκρατία και αποδεχόταν τη δημοκρατική αρχή	β. Σύνταγμα του 1864
4. ___ ήταν συντηρητικό με κάποια φιλελεύθερα στοιχεία	
5. ___ δικαίωμα ψήφου είχαν μόνο οι κάτοχοι περιουσίας	
6. ___ η ψήφος είναι άμεση, μυστική και καθολική	
7. ___ ψηφίστηκε η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας	
8. ___ η Γερουσία, της οποίας τα μέλη διορίζονταν από το βασιλιά, ασκεί συλλογικά μαζί με το βασιλιά και τη βουλή τη νομοθετική εξουσία	
9. ___ καταργείται η Γερουσία ως θεσμός αντιδημοκρατικός	

6. Το αγροτικό ζήτημα

Α.	Β.
<p>1. ___ ο γαιοκτήμονας δεν μπορούσε να τους απομακρύνει από τα σπίτια τους, ούτε να τους κατάσχει για χρέη το σπόρο, τα εργαλεία και τα ζώα</p> <p>2. ___ ο φόρος της καλλιεργούμενης γης βαραίνει τους γαιοκτήμονες</p> <p>3. ___ πληρώνουν οι ίδιοι το φόρο για τα “αροτριώντα ζώα”</p> <p>4. ___ ο γαιοκτήμονας έχει δικαίωμα να τους κατάσχει το σπόρο, τα ζώα και τα γεωργικά εργαλεία εάν έχουν χρέη</p> <p>5. ___ είχαν το προνόμιο να βόσκουν τα ζώα τους στη γη του τσιφλικά</p> <p>6. ___ έχουν την ελευθερία τους, είναι όμως ακτήμονες</p> <p>7. ___ ανήκουν στο γαιοκτήμονα και έχουν την υποχρέωση να καλλιεργούν τα κτήματα</p>	<p>α. κολίγοι</p> <p>β. ελεύθεροι γεωργοί</p>

Ερωτήσεις συμπλήρωσης

Να συμπληρώσετε τα κενά στα παρακάτω κείμενα.

1. Οι Προστάτιδες Δυνάμεις, ενεργώντας στο όνομα του ελληνικού έθνους, εξέλεξαν τον γιο του βασιλιά της Λουδοβίκου Α΄, ως της Ελλάδας. Ο Λουδοβίκος Α΄ όρισε επιτροπή, η οποία θα ασκούσε την βασιλική εξουσία έως την ενηλικίωση του Όθωνα. Η αντιβασιλεία δεν επεξεργάστηκε, κυβέρνησε την Ελλάδα και έκανε το λάθος να εμποδίσει την ουσιαστική συμμετοχή του στη διακυβέρνηση της χώρας.
2. Παρά τις προσπάθειές της η αντιβασιλεία δεν κατόρθωσε να βάλει τάξη στα Ίσχυσε και κατ' αυτήν την περίοδο το σύστημα της Τουρκοκρατίας. Οι βασικοί άμεσοι φόροι ήταν η και ο φόρος
3. Οι εκλογές του 1859, που γίνονται μετά τον Κριμαϊκό πόλεμο (1853-1856), εισάγουν στη βουλή την πρώτη μετεπαναστατική γενιά, η οποία διακρινόταν για τις και ιδέες. Κύριος εκπρόσωπός της ήταν ο, που υπήρξε ο φορέας των νέων ιδεών. Όμως η πολιτική φυσιογνωμία που παίζει πολύ σημαντικό ρόλο μετά το 1865 είναι του Ο πολιτικός αυτός είχε αντιληφθεί τις ανάγκες του Ελληνισμού και είχε αναλόγως διαμορφώσει τους στόχους της και πολιτικής του. Την πολιτική του συνέχισε και ολοκλήρωσε ο, ο οποίος δημοσίευσε το 1875 άρθρο με τίτλο "Τις ππαίει;" και τελικά κατόρθωσε να επιβάλει να γίνει σεβαστή η της

4. Μετά το 1862 αρχίζει η σταδιακή ανάπτυξη της ελληνικής
Σ' αυτό βοήθησαν και οι οικονομικές συνθήκες που επικράτησαν στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Ειδικότερα στην Ελλάδα παρατηρείται αύξηση της παραγωγής μετά την εκποίηση μέρους των εθνικών γαιών το 1871. Συγχρόνως ενισχύθηκε η οικονομική δραστηριότητα με την κατασκευή και επί πρωθυπουργίας του Χαρίλαου Τρικούπη. Αλλά και η εμπορική ναυτιλία εξελίσσεται και τα αντικαθίστανται με Τα κεφάλαια των Ελλήνων που δραστηριοποιούνταν εκτός ελληνικού κράτους, επενδύονται στο ελεύθερο ελληνικό βασίλειο και βοηθούν την ανάπτυξη της Οι συγκεκριμένες οικονομικές αλλαγές οδήγησαν και σε διαφοροποιήσεις. Ο πληθυσμός μετακινείται από την ύπαιθρο στα κέντρα και εξαιτίας της πρώτης εκβιομηχάνισης μια καινούρια τάξη εμφανίζεται, η